

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē kiṣkindhākāṇḍē

॥ pañcatriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcatriṃśaḥ sargaḥ ॥

tārayā yuktiyuktayā vācā lakṣmaṇasya praśamanam

tathā bruvāṇaṃ saumitriṃ
pradīptamiva tējasā |
abravīllakṣmaṇaṃ tārā
tārādhipanibhānanā ॥ 4.35.1 ॥

naivaṃ lakṣmaṇa vaktavyō
nāyaṃ paruṣamarhati |
harīṇāmīśvaraḥ śrōtuṃ
tava vaktrād viśēṣataḥ ॥ 4.35.2 ॥

naivākṛtajñāḥ sugrīvō
na śaṭhō nāpi dāruṇaḥ |
naivānṛtakathō vīra
na jihmaśca kapīśvaraḥ ॥ 4.35.3 ॥

upakāraṃ kṛtaṃ vīrō
nāpyayaṃ vismṛtaḥ kapiḥ |
rāmēṇa vīra sugrīvō
yadanyairduṣkaraṃ raṇē ॥ 4.35.4 ॥

rāmaprasādāt kīrtiṃ ca
 kapirājyaṃ ca śāsvatam |
 prāptavāniha sugrīvō
 rumāṃ mām ca parantapa || 4.35.5 ||

suduḥkhaśayitaḥ pūrvaṃ
 prāpyēdaṃ sukhamuttamam |
 prāptakālaṃ na jānītē
 viśvāmitrō yathā muniḥ || 4.35.6 ||

ghṛtācyāṃ kila saṃsaktō
 daśa varṣāṇi lakṣmaṇa |
 ahō'manyata dharmātmā
 viśvāmitrō mahāmuniḥ || 4.35.7 ||

sa hi prāptaṃ na jānītē
 kālaṃ kālavidāṃ varaḥ |
 viśvāmitrō mahātējāḥ
 kiṃ punaryaḥ pṛthagjanaḥ || 4.35.8 ||

dēhadharmagatasyāsyā
 pariśrāntasya lakṣmaṇa |
 avitṛptasya kāmēṣu
 rāmaḥ kṣantumihārhati || 4.35.9 ||

na ca rōṣavaśaṃ tāta
 gantumarhasi lakṣmaṇa |
 niścayārthamavijñāya
 sahasā prakṛtō yathā || 4.35.10 ||

sattvayuktā hi puruṣā -
 stvadvidhāḥ puruṣarṣabha |
 avimṛśya na rōṣasya
 sahasā yānti vaśyatām || 4.35.11 ||

prasādayē tvāṃ dharmajña
 sugrīvārthaṃ samāhitā |
 mahān rōṣasamutpannaḥ
 saṃrambhastyajyatāmayam || 4.35.12 ||

rumāṃ mām cāṅgadaṃ rājyaṃ
 dhanadhānyapaśūni ca |
 rāmapriyārthaṃ sugrīva -
 styajēditi matirmama || 4.35.13 ||

samānēṣyati sugrīvaḥ
 sītayā saha rāghavam |
 śasāṅkamiva rōhiṇyā
 hatvā taṃ rākṣasādhamam || 4.35.14 ||

śatakōṭisahasrāṇi
 laṅkāyāṃ kila rakṣasām |
 ayutāni ca ṣaṭtrīṃśa -
 tsahasrāṇi śatāni ca || 4.35.15 ||

ahatvā tāṃśca durdharṣān
 rākṣasān kāmarūpiṇaḥ |
 na śakyō rāvaṇō hantum
 yēna sā maithilī hṛtā || 4.35.16 ||

tē na śakyā raṇē hantu -
 masahāyēna lakṣmaṇa |
 rāvaṇaḥ krūrakarmā ca
 sugrīvēṇa viśēṣataḥ || 4.35.17 ||

ēvamākhyātavān vālī
 sa hyabhijñō harīśvaraḥ |
 āgamastu na mē vyaktaḥ
 śravāt tasya bravīmyaham || 4.35.18 ||

tvatsahāyanimittaṃ hi
 prēṣitā haripuṅgavāḥ |
 ānētum vānarān yuddhē
 subahūn haripuṅgavān || 4.35.19 ||

tāṃśca pratīkṣamāṇō'yaṃ
 vikrāntān sumahābalān |
 rāghavasyārthasiddhyarthaṃ
 na niryāti harīśvaraḥ || 4.35.20 ||

kṛtā susaṃsthā saumitrē
 sugrīvēṇa purā yathā |
 adya tairvānaraiḥ sarvai -
 rāgantavyaṃ mahābalaiḥ || 4.35.21 ||

ṛkṣakōṭisahasrāṇi
 gōlāṅgūlaśatāni ca |
 adya tvāmupayāsyanti
 jahi kōpamarindama |

kōṭyō'nēkāstu kākutstha

kapīnāṃ dīptatējasām || 4.35.22 ||

tava hi mukhamidaṃ nirīkṣya kōpāt

kṣatajasamē nayanē nirīkṣamāṇāḥ |

harivaravanitā na yānti śāntiṃ

prathamabhayasya hi śaṅkitāḥ sma sarvāḥ || 4.35.23 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye

kiṣkindhākāṇḍē pañcatriṃśaḥ sargaḥ ||